

Narodna stranka osvaja vso Slovenijo

Deset novih shodov — deset novih lepih zmag idej
in programa Jugoslovanske narodne stranke na slo-
venskem podeželju — Povsod se snujejo in usta-
navljajo nove krajevne organizacije — Ljudstvo
pristopa v množicah k Narodni stranki

Kakor je bilo pričakovati, sta mogočna ideja in veliki vsenarodni program Jugoslovanske narodne stranke rodila tudi v Sloveniji najlepše, v samem začetku skoro povsem nepredvidene uspehe. Po prvih trinajstih javnih shodih, ki so res sijajno uspeli prejšnjo nedeljo dne 10. junija, je naša stranka priredila zadnjo nedeljo dne 17. junija v raznih krajih križem Slovenije zopet deset javnih shodov, v katerih uspeh visoko nadkriljuje vse dosedanje in bivše shode drugih političnih skupin in strank v teh krajih. Nihče več ne more oprekati dejstvu, da je pognala ideja Jugoslovanske narodne stranke močne korenine med najširšimi plastmi našega delovnega ljudstva in to tako v Sloveniji, kakor istočasno tudi v vseh ostalih pokrajinah širom prostrane naše Jugoslavije. Ti vidni uspehi in izrazi pristnega narodnega razpoloženja so nam najsilnejši bodritelj in opora v našem nadaljnjem delu, ki je posvečeno le borbi za dosego popolne svobode, pravičnosti, enakopravnosti in pravega blagostanja vsega jugoslovanskega naroda in države.

Naši vrli narodni poslanci Jugoslovanske narodne stranke ne poznajo v teh težkih, resnih in odgovornih časih nobene minute odmora, počitka in zabave. Ves svoj čas in vse svoje sile so postavili požrtvovalno v službo kralja, naroda in domovine. Čeprav noč in dan na potu in na shodih ter konferencah med narodom v raznih južnih ali severnih, zahodnih ali vzhodnih oziroma osrednjih krajih države, so na željo našega dobrega, trpečnega slovenskega ljudstva tudi preteklo nedeljo srčno radi prihiteli v Ljubljano in se že v zgodnjem jutru razšli na vse strani naše ožje domovine.

V MOJSTRANI

V prelestni gornji, Borovski kot naše Gorenjske je prvi odšel narodni poslanec g. dr. Stjepan Bačić in imel že ob pol 8. uri zelo lep in prav zadovoljivo obiskan shod na prostornem vrtu hotela »Triglav« v Mojstrani. Od rane maše so prihiteli z Dovjega in od drugod v živahnih gručah naši pošteni gorjanci, da slišijo tolažilno in vzpodbudno besedo v teh grenkih dneh, obenem pa da spoznajo vsaj skromen odlomek čiste resnice iz sveže pisane knjige našega narodnega in državnega življenja. Ko se je pojavil med zborovalci namesto pričakovanega »zapetega dohtarja« simpatični in dobrodušni narodni poslanec g. dr. Bačić, ki sta ga spremljala zastopnik ljubljanske strankinega

akcijskega odbora g. Miklavčič in domačin g. Lojze Smolej iz Kranjske gore, pač ni čuda, da si je znal pridobiti ta bratski »zagorski dobričina« srca navzočih zborovalcev kar na prvi mah. Iskreni pozdravi in vzkliki, s katerimi so dajali naši ljudje duška svojim notranjim čuvstvom, so bili pač neizpodbiten dokaz, kako dobrodošel je bil g. poslanec pod gorenjskimi planinskimi vršaci.

Shod je otvoril in vodil g. Smolej, po čigar toplih uvodnih besedah o pomenu in namenu Jugoslovanske narodne stranke je povzel besedo poslanec g. dr. Bačić, ki je ob neprestanem odobravanju in čvrstih medklicah na račun vladajoče JRKD razvijal program Narodne stranke in žigosal nekoristno, v marsičem pa tudi skrajno škodljivo delovanje JRKD, ki si povsem neupravičeno nadevuje ime »nacionalne« stranke. Posebno pogloblje svoje-ge govora je posvetil vzrokom sedanje gospodarske krize, ki tlači predvsem našega kmeta, delavca, obrtnika in malega trgovca. Svoj govor, ki bi ga poslušalci radi še raztegnili, je moral žal zaradi kratko odmerjenega časa dokončati okrog pol 10. ure in se posloviti z zavestjo, da je zdravo seme ideje in programa Narodne stranke pod prekrasnimi gorenjskimi vrhovi, komaj posejano, že vzkalilo in pognalo čvrsto, visoko brst in rast. Shod je zaključil g. Smolej z besedami: »Možje in fantje! Naj bo današnje politično zborovanje kot glasen protest proti sedanjim samozvancem, hkratu pa tudi mogočna manifestacija naše volje, da hočemo odslej posvetiti vse svoje sile in moči le pod praporm Narodne stranke za dobrobit našega viteškega kralja, naroda in države!«

Enako, le po udeležbi še mnogo veličastnejšo sliko je nudil dobro uro nato drugi shod Narodne stranke

V KRANJSKI GORI,

kjer je vladalo ob 11. uri, ko se je shod pričel, na velikem vrtu hotela »Razor« prav enako življenje in vrvenje, kakor ga gledamo v času najprirednejšega dela v čebelnjaku. Tudi tukaj je vodil shod in mu predsedoval g. Smolej, ki je v svojem govoru spretno obdelal razne krajevne »posebnosti in nevsječnosti«, kar je tako spekle nekatere nasprotnike, da so se kar potegnili za plot, najbrže izpraševati svojo vest. Poslanec g. dr. Bačić, ki je podal v svojih izvajanjih kolikor mogoče popolno sliko sedanjega političnega položaja in razložil glavne programske točke Narodne stranke, je bil z uspehom svo-

jega govora lahko več, kakor zadovoljen, saj so pričeli naši vrli Borovci kar plamteti za Narodno stranko in njene neustrašene borce. Vsi navzoči so tudi sklenili, da se bodo organizirali v tej svoji edini pošteni in pravični stranki, pa naj nasprotniki iz »nacionalnega« tabora še tako besno vihte svojo knuto preganjanja in šikaniranja.

Splošen vtis z obeh shodov je peč ta, da sta izpadla nad vse pričakovanje zadovoljivo in da ni več daleč čas, ko bo tudi ta naša čarobna dolina ustvarila trdne postojanke Narodne stranke v rajskem kotu pod tromejnikom. Vsa potrebna pojasnila glede vpisovanja in organizacije naše stranke se dobe, enako pa se sprejemajo tudi vse želje naših ljudi, za Kranjsko goro pri g. Lojzetu A. Smoleju v Kranjski gori št. 140, za Dovje - Mojstrano pri g. Francu Tolarju, trafikantu v Mojstrani in za Rateče-Planico pri g. Jakobu Kirchmajerju v Ratečah.

Le prehitro je napačila ura ločitve in g. poslanec se je moral s svojim spremljevalcem odpejlati v spodnji del Gorenjske, v zavedne narodne

ZAPOGE

v kranjskem okraju, kjer je imel ob 4. uri popoldne svoj tretji shod. Domače in okoliško prebivalstvo je napolnilo obširno dvorišče Oblakove gostilne, kjer je na lepo okrašenem odru otvoril shod domačin g. Anton Žerovnik, ki je po kratkih uvodnih besedah predstavil poslanca g. dr. Bačića, čigar govor so poslušali navzoči s silnim zanimanjem. Veliko odobravanje je žel za svoja izvajanja tudi predsednik strankinega akcijskega odbora za Slovenijo g. dr. Ivo Potokar iz Kamnika, ki je prihitel med zveste somišljenike po končanih dopoldanskih shodih v Moravčah in Litiji ter povedal marsikaj zanimivega in nad vse resničnega, kar pa si ljudje doslej niso upali javno pripovedovati, boječ se trde pesti in zlobnega preganjanja brezsrčnih političnih nasprotnikov.

SHOD V MORAVČAH.

Druga skupina s poslancem g. Svetislavom Hodjero, predsednikom akcijskega strankinega odbora za Slovenijo g. dr. Ivom Potokarjem in ostalimi člani odbora je priredila svoj prvi shod že ob 7. uri zjutraj po prvi maši v Moravčah pred cerkvijo. Možje in fantje iz Moravč ter raznih bližnjih in tudi oddaljenjših krajev v moravški dolini so se zbrali na trgu in nekako nestrno pričakovali začetek shoda. Shodu je predsedoval g. dr. Po-

SHODI
Jugoslovanske narodne stranke
v Sloveniji

V nedeljo, dne 24. junija 1934

V Ljubljani ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union«.

Poročali bodo narodni poslanci gg. Svetislav Hodjera, dr. Milan Metikoš, dr. Živan Lukič, Miloš Dragovič in dr. Stjepan Bačić ter razni domači govorniki.

V Šmartnem - Stražišču pri Kranju ob 7. uri zjutraj pred »Šmartinskim domom« oziroma v njem.

Poročata narodna poslanca gg. dr. Milan Metikoš in dr. Stjepan Bačić ter ostali govorniki.

Shodi se vrše ob vsakem vremenu!

Udeležite se jih polnoštevilno in privedite s seboj vse znance in prijatelje!

tokar, ki je v svojem govoru poudarjal potrebo po ozdravljenju javnega političnega življenja, po pravični rešitvi perečega vprašanja ministrske odgovornosti in odgovornosti političnih voditeljev, dalje je razpravljal o prepotrebni najširši samoupravi ter o političnih razmerah v Sloveniji, obsojal je nasilja in krtenje svobode ob zadnjih važnih dogodkih v naših podeželskih občinah, nastopil proti pristranskemu in nepravilnemu podeljevanju podpor iz bednostnega fonda itd. Odločno se je postavil na stališče, da se morajo vse bodoče volitve izvršiti povsem svobodno in neodvisno; če se pa naj smatrajo volitve za navaden rop narodnega zaupanja, naj se to javno pove odkrito, ker bomo potem krenili po drugi poti. Pojem jugoslovanstva je treba pravilno tolmačiti. Našo Narodno stranko bomo formirali povsem obratno, kakor pa so naši nasprotniki svojo JRKD s silo in pritiskom. Ti strahovalci našega ubogega ljudstva so še pred nekaj tedni nastopali širom Slovenije in grozili, da bodo strli v prah prav po hitlerjevsko vse, kar ni »nacionalno« po njihovem receptu. Toda mi smo še danes tu, pač pa mnogo močnejši in mnogoštevilnejši, kakor smo bili, dočim se JRKD res sama sesiplje v napovedovani prah.

Poslanec g. Svetislav Hodjera je orisal v glavnih potezah program in cilje Jugoslovanske narodne stranke, kritiziral delo in nehanje vladne JRKD, ki hoče povsod jemati monopol na nacionalizem in državotvornost ter vzpodbujal navzoče, da ustvarijo v lastni sredi čvrste krajevne organizacije Narodne stranke, ki bodo začetek in najtrdnjša podlaga za vse bodoče delo za blagor in lepšo bodočnost naroda in države. Moške besede resnega politika in iskrenega narodovega prijatelja, vedno čilega in borbenega poslanca g. Hodjere so našle v množici nepričakovano prisrčen, topel in glasen odmev, ki je javno pričal, da so padle premišljeno izgovorjene in nikakor ne po nepotrebnem izgubljane pratske besede v enako čuteča, nepokvarjena srca, v katerih so vžgale nov plamen poživiljenega upanja in vere v lepše, jasnejše dni.

S tega uspelega zborovanja so morali govorniki in prireditelji odhiteti

V LITIJO,

kjer so živahne množice zavednih Litijanov in okoličanov odhajale govorniški oder pred Frankotovo (Cerarjevo) gostilno blizu kolodvora ter pričakovale svoje borce, ki tako v skupščini, kakor tudi v vsem javnem življenju vedno enako energično na-

stopajo za narodne pravice in njihovo spoštovanje s strani vseh pristojnih in odgovornih činitelev.

Svoj tretji in zadnji shod tega dne je imel poslanec in predsednik Jugoslovanske narodne stranke g. Hodjera popoldne ob 3. uri

V TREBNJEM,

kjer število poslušalcev z ozirom na razne zunanje in nepredvidene druge vzroke sicer ni doseglo impozantnosti dopoldanskih shodov v Moravčah in Litiji, vendar pa so goste, strnjene vrste zborovalcev z nič slabotnejšim ognjem sprejemale naš novi, edino pravi in resnični politični evangelij, vsebovan v programu in začrtanih smernicah Jugoslovanske narodne stranke.

Tretja skupina s poslancem g. Milošem Dragovićem in nekaterimi člani akcijskega odbora pa je ubrala svojo negotovo propagandno pot na Dolenjsko, kjer so se naši politični nasprotniki še do zadnjega širokoustili in bahali s svojo močjo in z absolutno udanostjo vsega prebivalstva »ednozveličavni« JRKD. Pa so se morali naši borci že takoj zjutraj ob 7. uri po zgodnji maši

NA IGU,

sredi ljubljanskega Barja pod gozdnatim Krimom, na lastne oči in ušesa prepričati, da je hvalisanje naših vladinovec popolnoma enako mlatenju prazne slame. Energični, pa nič manj narodno prepričani Ižanci in Barjani so napolnili prostorno dvorano »Prosvetnega doma« na Igu do zadnjega kotička, mnogo pa jih je moralo ostati še zunaj, ker niso mogli najti prostora.

Shodu je predsedoval g. Palme, ke je kmalu po uvodnih pozdravnih stavkih podal besedo burno pozdravljenemu narodnemu poslancu g. Milošu Dragoviću, ki je takoj opomnil zborovalce, da ni prišel med nje morda loviti svoj poslanski mandat, temveč da je enako, kakor tudi ostalih devet njegovih poslanskih tovarišev, prignala v Slovenijo med ta zdravi, lepi in razumni narod iskrena bratovska ljubezen in vroča želja, da bi pomagal ljubljanim bratom v njihovih najtežjih dneh, ko so najbolj potrebni odkritosrčne tolažbe in one vzpodbude, ki so jo zaman vso dolgo dobo pričakovali od vseh slovenskih poslancev in njihove zaščitnice, vseobetajoče, pa nič izpolnjujoče JRKD.

Poslušalci, po veliki večini prosti kmetje z Barja in njegovega obrobja, so zvesto sledili razpravljanju poslancu g. Dragovića, ki je s svojo mogočno postavo in energičnim, toda obenem najprisrčnejšim govorom kar vidno osvajal naklonjenost in srca vseh navzočih. G. poslanec je v svojem govoru podrobno in z otipljivimi primeri iz praktičnega življenja v državni prestolici ter v drugih pokrajinah države analiziral najvažnejša vprašanja sodobne gospodarske krize ter nanizal pred očmi občinstva glavne programske točke Jugoslovanske narodne stranke. Ob navdušenem pozdravljanju in strinjanju z vsem razloženim sta imela še kratka nagovora zastopnik ljubljanskega akcijskega odbora in predsednik zbora, nakar je bil shod v najlepši slogi in gorečnosti zbranih kmetovalcev za novo Narodno stranko zaključen.

Po kratkem, nevezanem razgovoru domačinov s poslancem in njegovimi spremljevalci o domačih krajevnih težavah in nevšečnostih se je naglo približal čas odkoda in gostje so morali jadrno odriniti naprej na Dolenjsko,

čez starodavni Turjak v prijazne, bele

VELIKE LAŠČE,

kraj slavnega spomina v domači slovenski zgodovini. Znani prostorni trg pred gostilno »Vatikan« so napolnili domačini in kmetje iz drugih vasi širom zelene, zdravje dihaajoče doline, najčastnejše pa so bili zastopani vrli vaščani iz več kilometrov oddaljenega Roba, kjer je našla ideja Narodne stranke zelo mnogoštevilno, zvesto in nad vse gorečo četo novih borcev in borbašev.

Shod je otvoril marljivi organizator in narodnjak g. Ludvik Peterlin z Roba, nakar je stopil na kameniti obrobni zid pod visoko, starodavno lipo pravi narodni prijatelj, poslanec g. Miloš Dragović, ki je v nad poldrourgornem govoru z ognjevito besedo razložil poslušalcem nastanek poštojanarskega političnega življenja ter JRKD in Narodne stranke, nato pa precej podrobno obdelal temeljne točke strankinega programa. Njegove navdušene, prepričevalne besede so tudi že takoj na zboru samem žele take vidne dokaze o soglasnosti vsega zbranega ljudstva, da je bilo pričakovati, da bodo odprte rane narodnega trpljenja izzvale upravičen srd in zahtevo po takojšnjem zadoščanju. Toda pomirjlivi, čeprav navdušeni nastop narodnega poslancu g. Dragovića je usmeril izraz ljudskega ogorčenja nad krivci sedanjega obupnega stanja v mirni kanal strpnosti in samopremagovanja, tako da je shod ob svojem začetku nudil sicer verno sliko nepopisnega narodnega navdušenja, vendar pa tudi zavirljiv dokaz razumne discipliniranosti zbranih množic.

Kakor smo se torej mogli prepričati, nima vladna JRKD oziroma njeni eksponenti v teh prelepah, pa docela obubožanih krajih ničesar več iskati.

Svoj tretji shod je imel poslanec g. Dragović popoldne ob 3. uri v

DOLENJI VASI PRI RIBNICI,

Čeprav so se razni zapeljani, nepremišljeni in pa deloma tudi sovražno zagrizeni domačini trudili na vse mogoče načine, da bi onemogočili shod naše stranke v tej poznani dolenjski vasi, je imel poslanec g. Dragović na prostoru pred občinskim domom vendarle prav zadovoljivo obiskan shod, ki ga je otvoril, vodil in zaključil odv. koncip. g. Jože Ile iz Dolenje vasi. Shod so skušali nekateri zapeljanci nekoliko motiti s prepevanjem, pa so kmatihnil, saj jih je moralo vendar prepviti njihovo lastno gorje, ki jim ga je v svojem temperamentnem govoru slikal popolnoma objektivno pred očmi g. poslanec. Večina teh redkih naročenih nemirnežev je proti koncu shoda spoznala svojo zмотo in se spontano pridružila navdušenemu odobravanju in glasni zahvali zbranega dolenjevaškega prebivalstva, ki je bilo bratskemu poslancu iz srbskih krajev države res iskreno hvaležno za njegov govor, trud in veliko požrtvovalnost, ko se je brez vsakega pričakovanja kakršnihkoli hvalečnosti radevolje pripeljal med svoje slovenske brate na kočevski jezikovni meji.

Četrti skupini pod vodstvom narodnega poslancu g. Perka je bila poverjena prireditve dveh shodov, in sicer prvega zjutraj ob 9. uri v Brežicah in drugega popoldne ob 3. uri v Trbovljah, v črnem kraju žalostnih oči, stradajočih otrok in jetičnih rudarskih mater. Ker so oblasti javni shod v Brežicah iz neznanega

vzroka prepovedale, se je vršil popoldne v četrti skupini edinole shod

V TRBOVLJAH

v veliki prireditveni dvorani Fortejve gostilne na Vodah.

Obisk je bil prav zadovoljiv, s shodom pa so bile tudi nadvse zadovoljne sto in stoglave rudarske množice, ki so izredno pozorno sledile izvajanjem predsednika shoda g. Draga Kornhauserja iz Ljubljane, ki je najprej v uvodu nanizal nekaj živih, skelečih slik iz težkega sodobnega življenja, ki je pač nedvomno najtežje v rudniških revirjih, nato pa je izročil besedo narodnemu poslancu g. Dragutinu Perku, ki je na svoj znani nazorni način razpletel program stranke s posebnim ozirom na naše industrijske kraje, pozabil pa seveda tudi ni omeniti velike ljubezni JRKD in njenih velekapitalističnih prijateljev iz krogov TPD za bedne rudarje. O tem pa je bilo skoraj odveč govoriti, ker trboveljski in ostali slovenski rudarji to ljubezen še predobro poznajo iz vsakdanjih izkušenj na lastni koži.

Ko je predsednik shoda g. Kornhauser v svojem zaključnem govoru še temeljito obdelal vnebovijajoče zakulisne trboveljske razmere, sta govorila še v imenu rudarjev dva njihova preprosta govornika, ki sta očrtala težke rudarske razmere, nato pa izjavljala, da se bodo rudarji polnoštevilno zbrali pod praporom mlade in poštene ter borbeno Jugoslovanske narodne stranke, v katero edino še zaupajo in od katere edino še pričakujejo rešitev svojo in svojih stradajočih, propadajočih družin.

V Trbovljah se že snuje močna krajevna organizacija naše Narodne stranke, v najkrajšem času pa bodo Trbovljam sledili v tem pogledu tudi vsi sosednji revirji in drugi okoliški kraji. Tudi v črne rove Trboveljske premo-

gokopne družbe mora čimprej posijati solnce novega boljšega, znosnejšega življenja, za katero se bori in trudi z vso iskrenostjo res le naša Narodna stranka.

Kakor je iz prednjega poččila razvidno, pomenja teh zadnjih deset javnih zborov križem Slovenije — deset velikih novih zmag mogočne ideje in vsezmagujočega programa Jugoslovanske narodne stranke v naših krajih. Nastop ljudstva v vseh navedenih krajih je pokazal, da je ljudstvo sedanjega obupnega življenja že čez grlo sito in da bo že pri prvih prihodnjih volitvah odločno pokazalo, da je njegovo edino pravo in pošteno mesto v vrstah Narodne stranke. Povsem jasno je, da take politike, kakršno vodi v našem narodnem gospodarstvu in sploh v vsem našem političnem življenju vladna JRKD oziroma nova preimenovana JNS, ko se čitijo le zgornji desettisoči, dočim vse ostalo vesoljno ljudstvo žalostno propada, ne more odobravati noben trezen in pameten Jugoslovan, najmanj pa naš zavedni, razumni in visoko izobraženi slovenski mali človek, delavec, kmet, obrtnik in mali trgovec.

Na podlagi dosedanjih uspešnih 23 javnih shodov križem Slovenije stopamo s prihodnjo nedeljo 24. junija v novo veliko borbo, ki nam jo je dobojevati na vročih ljubljanskih tleh. Toda tudi tukaj se nikogar ne bojimo! Dobro vemo, koliko je bila ura večini ljubljanskega in okoliškega prebivalstva in nimamo zato nobene druge skrbi, kakor da pomagamo že končno tudi vsem onim, ki to zaslužijo, pa pod pritiskom raznih gospodov in njihovih valptov na kaj takega sploh misliti ne smejo. Postavljene cilje bomo brezpogojno dosegli z narodovo pomočjo, tako nam Bog pomagaj!

Naprej borbaši pod praporom Jugoslovanske narodne stranke!

MILOŠ P. DRAGOVIĆ,

narodni poslanec Jugoslovanske narodne stranke:

»V obrambo naše narodne sloge«

Politični kartel, njegova obramba in njegovi napadi

Prestolniški list »Vreme« je v svoji številki 4447 za dneve 27., 28. in 29. maja t. l. ponatisnil pod naslovom: »V obrambo naše narodne sloge« istoimenski članek »Glasnika JNS« iz številke 47. z naslednjim uvodom: »V zadnjem času so se pomnožili na zborih in konferencah nekih političnih organizacij in nepolitičnih združenj v notranjosti države napadi na Jugoslovansko nacionalno stranko in njene voditelje.

»Glasnik JNS« kot centralni glavni organ Jugoslovanske nacionalne stranke odgovarja na vse te napade: ...

Kolikor se to nanaša na organizacije: »Jugosloven. akcija«, »Narodna odbrana«, »Boj«, »Četniško udruženje« in ostale grupacije ter osebnosti, prepuščam odgovor njim samim, jaz pa hočem kot pripadnik Jugoslovanske narodne stranke in njen narodni poslanec javno iznesti svoje mnenje z ozirom na vsebino omenjenega članka in na v njem iznešene trditve.

Vsebinska članka je najboljši izraz površnega pojmovanja stvari in razmer v našem moralnem in političnem življenju. To napačno in zgrešeno pojmovanje bi Jugoslovanska nacionalna stranka rada plasirala med narodom v dosego svojih sebičnih in tesnostrankarskih ciljev, katere želi uporabiti

kanja poguma z njihove strani, da bi te svoje ugotovitve podprli s konkretnimi primeri in izrednike imenovali poimensko! Zgodilo pa se je tudi ni prvič, da se mnogim osebam, organizacijam in tudi strankam, priznanim po današnjih zakonih, imputira nekaj, kar nima nobenega smisla, kar ni dovoljeno in kar je po naših državnih zakonih kaznjivo.

Dolžan sem, da na vse trditve v omenjenem članku odgovorim častno in pošteno ter smatram, da delam to s temi svojimi vrsticami.

Če je dejstvo, da Jugoslovanska nacionalna stranka razpolaga »z ogromno močjo med narodom in s sijajnimi volilnimi zmagami«, resnično in točno, potem nikakor ni potrebno, da njeno vodstvo tako zelo skrbi za svojo politično bodočnost. Nekdo, ki ima ogromno moč med narodom in sijajne volilne zmage, lahko povsem neovirano izvaja svojo voljo in lahko brez vsakega odlašanja uresniči svoje nazore in pojmovanja. Kdor ima to, se mu ni ničesar bati! Toda... da ta trditve ni morda le strah pred resničnostjo in stvarnostjo, kakršno vsi poznamo?

Ako narod noče slediti »zasluženo odvrgnim in osamljenim«, je to zelo dobra stran naroda in predstavlja njegovo zdravo pojmovanje politične odgovornosti; toda ta zasluga pripada najmanj Jugoslovanski nacionalni stranki in njenim izpostavljenim prvacom. Ta zasluga ne pripada strankam in politikom, temveč edino le ONEMU, ki zna državno krmilo in celotno državno politiko usmerjati k dobremu in koristnemu cilju.

Kar se tiče »apostolskega in misijonskega dela« Jugoslovanske nacionalne stranke, ki da »brani in utrjuje naše državno in narodno edinstvo«, smatram, da ta trditve prav jasno in nazorno obelčuje domišljavo pretencioznost. Država in edinstvo že obstojata, ker so ju ustvarili herojski napori naše vojske, priznale mirovne pogodbe in ker bdita nad njegovim varstvom naš narodni kralj in njegov celoten narod enakomerno in odgovorno iz slehernega kotička naše domovine. Varovanje in utrjevanje narodnega edinstva ne pripada nobeni politični stranki in nobeni organizaciji kot specialen patent, temveč je to pravica in dolžnost slehernega državljanja Jugoslavije, pa naj je on pastir ali pa minister. Zato bi bilo želeli, da bi se vodstvo Jugoslovanske nacionalne stranke s svojim tiskom vred čim manj zanimalo za ono, kar je dobro utrjeno in nepremakljivo! V svoji skromnosti bi tem gospodom priporočal, naj raje skrbe za reševanje aktualnih vprašanj naše notranje politike in naših gospodarskih razmer, obenem pa bi jih tudi prosil, da posvetijo tem vprašanjem vso svojo pozornost in vse svoje plodonosno delo, če že hočejo in smatrajo za potrebno, da delajo in tudi store nekaj koristnega.

O »nedovoljenih metodah«, s katerimi se »posamezne organizacije in osebe izražajo na javnih shodih in v stiku z narodom ter o brezobzirnem napadanju in klevetah na naslov Jugoslovanske nacionalne stranke in njenih najuglednejših predstavnikov«, nimamo ničesar povedati mi, ki smo nasprotniki Jugoslovanske nacionalne stranke in smo zavedni pristaji Jugoslovanske narodne stranke, izvzemši naslednje: Da nikdar in ob nobeni priložnosti nismo operirali z neresničnimi dejstvi niti ne s klevetniškimi napadi, temveč smo delo vsakogar iznašali pred javnost tako, kakršno v

resnici je, pa naj je že to delo posameznika ali stranke. Za te in enake govore, kolikor jih je kdorkoli med nami imel in izgovoril, prevzema vsak posameznik za njihovo vsebino polno, tako moralno, kakor tudi kazensko odgovornost. Klevete in žalitve na javnih shodih lahko postanejo predmet obtožbe in zato pozivamo vsakogar, ki se čuti žaljenega in oklevetanega bodisi kot oseba bodisi kot politična stranka, da nas toži pristojnemu sodišču, ker glede klevet in žalitev tudi narodnih poslancev ne štiti poslanska imuniteta. Prepuščamo pravici in s pravico zahtevamo, da se nas na tožbe zaradi žalitev in klevet tudi obtoži in da odgovarjamo po obstoječih zakonih za svoja dejanja in besede.

Nič ni manj dopustno, kakor če se nekoga intencije v delu hočejo kvalificirati kot »direktno naperjene proti nacionalnim in državnim interesom,« ker tega nihče ne namerava niti ne sme nameravati; če si pa kaj takega nekdo vendarle dovoli, potem so tukaj na mestu državni zakoni, katerih popolno in vso strogost kategorično zahtevamo za vsakogar. V vrstah naše stranke ni prav nikogar, ki bi gojil te ali podobne namene. V naših vrstah imajo mesto le pošteni, neoporečni in neustrašeni podaniki Jugoslavije, ki znajo v političnem delovanju oddvojiti: splošno od posebnega, strankarsko od osebnega, prav tako pa tudi pošteno od nepoštenega in moralno od nemoralnega.

Posamezni pasusi članka, ki mu velja ta komentar, niso nič drugega, kakor skrajno nesramne klevete proti onim ljudem, ki iskreno in častno služijo splošni stvari. Ako se hoče in zahteva, da se za namišljena klevetanja in žalitve odgovarja, potem zahtevam, da se za to vložijo sodne prijave, ki bodo nudile možnost, da se zadeva sodno razpravlja in da se s sodno razsodbo dožene: ali oni, ki napada, govori resnico ali je najnavadnejši klevetnik; ali napadeni dela brezvestno in nepošteno ali pa je pošten in neoporečen. Jugoslovanska narodna stranka niti ni, niti nikoli ne bo poznala demagoških nastopov in to niti na javnih shodih, niti na konferencah in niti v zasebnem občevarjanju z narodom, pač pa zastavlja in tudi vedno bo zastavljala iskreno in moško besedo o vsem onem, kar zavira saniranje našega gospodarskega življenja in pravilnost gledanja na politične razmere in stanje v državi. V Jugoslovanski narodni stranki ni nikogar, ki bi »z izmišljenimi bajkami dražil občutje množic in propagiral borbo proti jugoslovanski državni politiki.«

Za vse napade, kolikor jih je bilo in kolikor jih še bo na Jugoslovansko nacionalno stranko in njene izrazite politične voditelje, imamo mi — pristaši Jugoslovanske narodne stranke — dovolj državljanstva poguma in prevzemo polno ter častno odgovornost pred vsemi činitelji in tudi pred vsemi našimi državnimi zakoni.

Da bi se pravilno ocenilo pravilno služenje kralju, Jugoslaviji in jugoslovanskemu narodu, je potrebno, da razčistimo razna važna vprašanja.

Jugoslovanska narodna stranka smatra, da obstojajo v državi za vsakogar tri svete reči in sicer: Kralj, državna celota in narodno edinstvo. Te tri svetinje niti morejo, niti smejo biti predmet kakršnihkoli političnih sporov in komentarjev, ker so enkrat za vselej odstranjene z dnevnega reda v katerikoli diskusiji; te tri svetinje

pripadajo slehernemu državljanu Jugoslavije. One so najsvetejša lastnina splošnosti in vsakogar in prepričan sem, da ni med nami nikogar, ki bi se jim za katerokoli ceno izneveril ali jih zlorabil. Če pa je slučajno kdo, ga nikakor ni iskati med nami in v naših vrstah, temveč tamkaj, kjer imajo najboljše zavetišče, zavarovano pred vsemi preganjanji in zakonito odgovornostjo, to pa je edinole v vrstah Jugoslovanske nacionalne stranke. Na te tri svetinje ni niti monopola, niti patenta! Zato se mora vsakomur prepovedati in onemogočiti, da jih zlorablja in da jih zlohotno izkorišča. Najmanj pa je to dovoljeno kaki vladajoči stranki, katere vodstvo ne le, da ne sme zlorabljati teh svetinj, temveč mora s polno moralno odgovornostjo preprečevati vsako zlorabljanje v prvi vrsti s svoje strani in s polno zakonito pravico tudi s strani ostalih.

Patent nacionalizma in državnosti sta povojna epiteta, ki bi si ju rade prilaskale posamezne politične skupine. Toda teh epiteto si resne in dobrohotne politične stranke niso nikdar prilaskale, temveč so to delale le one stranke, ki imajo med narodom nezdrave podlage, o državnih ureditvi nerazčiščene pojme in o narodnem edinstvu zgrešene nazore ali pa so nagnjene, da ta mnenja menjavajo in jih prilagodujejo svojim trenutnim in kratkotrajnim uspehom.

Jugoslovanska nacionalna stranka je prej politični kartel, kakor pa

homogena stranka. Bivše politične skupine žive v njej dalje in delujejo pod njenim imenom nespremenjeno. Pogosti osebni spopadi in skoraj povsod paralelne organizacije jasno kažejo kaotično stanje discipline v tej stranki. Kar se pa tiče terenskega in skupščinskega dela, se tudi tukaj vse obnaša in ravna po pripravljenem starostrankarskem, plemenskem, verskem in tudi po pokrajinskem ključu.

Tako svoje stanje bi Jugoslovanska nacionalna stranka rada prikriivala pod plaščem nacionalizma in državnosti ter bi hotela te svetinje, ki so last splošnosti in vsakogar, monopolizirati za sebe. In celo še več: Ta vladajoča stranka osporava vsakomu svojemu nasprotniku nacionalizem in državnost, pa naj bo to politična stranka, nacionalno združenje, da niti ne govorim o posameznih osebnostih, ki se obtožujejo neresnično in zlohotno.

Na koncu lahko še sporočamo, da dotlej, dokler se nam ne da svoboda tiska ali zakon o ministrski odgovornosti ali pa zakon o preganjanju korupcije, ne moremo vlagati tožb pri pristojnih sodiščih, imenujoči pri tem pravega krivca. Z obžalovanjem moramo priznati, da nam tudi omejenost tiskovne svobode ne nudi možnosti, da bi s svojimi članki, trditvami in točnimi dejstvi dosegli, da se nas toži.

Beograd, 7. junija 1934.

Živi ne morejo v grob!

Nad 200 železniških uslužbencev, ki so že 4 mesece brez prejemkov in pokojnine, ne more ne živeti ne umreti . . .

Ob koncu februarja in ob koncu marca letošnjega leta je bilo na ozemlju ljubljanskega železniškega ravnateljstva obveščenih ca 200 uslužbencev, da je pod silo zakona prenehalo njihovo službovanje in da se jim v bodoče ustavlja izplačevanje njihovih aktivnih prejemkov. Ti uslužbenci niso prejeli niti aktivnih niti penzijskih prejemkov za mesece marec, april, maj in junij, tako da so sedaj že 4 mesece brez vsakih dohodkov in se nahajajo v obupnem položaju, ker ne morejo plačati niti stanovanjske najemnine, niti živih, obleke in ostalih obveznosti ter dobesedno propadajo s svojimi družinami vred.

Skoraj vsi ti uslužbenci imajo po 30 in še več let učinkovite službe pri državnih prometnih ustanovah ter tako po obstoječih predpisih zakona o državnem prometnem osebju pravico do polne pokojnine. Takoj po prejemu obvestila o prenehanju službe so vsi prizadeti zaprosili za nakazilo predujma na svoje pokojninske prejemke, toda dobili so odgovor, da se jim akontacija ne more izplačati vse dotlej, dokler ne bo regulirano vprašanje njihove pokojnine.

Po določbi zakona o državnem prometnem osebju, čl. 112, točka 4., preneha služba po 12 mesecih neprekinjenega bolniškega stanja in se smatra dotični uslužbenec po § 114. za razrešenega svoje službene dolžnosti po izteku trimesečnega roka. Po § 117. omenjenega zakona se mora uslužbenec upokojiti, čim dosluži 25 let eksekutivne oziroma 30 let navadne železniške službe, dalje pa tudi, kadar ima 35 let, vračunljivih v pokojnino ali kadar izpolni 60. leto starosti. V primeru, da uslužbenec prosi za upokojitev po tem

paragrafu, se mora njegova prošnja upoštevati in rešiti v teku meseca dni.

Z ozirom na § 134. zakona o državnem prometnem osebju se mora določiti velikost osebne pokojnine po uradni dolžnosti z istim odlokom, s katerim se uslužbenec upokoji, v primeru upokojitve s kraljevim ukazom pa se mora izdati odlok o velikosti pokojnine najpozneje v roku 15 dni.

Čeprav so določbe citiranih zakonitih odredb popolnoma jasne, omenjeni dosluženi uslužbenci, ki imajo pravico do polne pokojnine, ne morejo priti do svojih pravic in ne morejo dobiti niti akontacije, temveč čakajo sedaj že 4 mesece na izplačilo bodisi enih ali drugih prejemkov, s katerimi bi mogli kriti redne izdatke za svoje skromno, a pošteno preživljanje.

Med prizadetimi uslužbenci so tudi taki, ki so že izpolnili vse pogoje za upokojitev in so imeli polna službena leta še pred 1. julijem leta 1931. in ki so še po določilih starega zakona o državnem prometnem osebju iz leta 1923. zaprosili za upokojitev; njihove prošnje pa sploh niso bile rešene, temveč so bili vsi ti uslužbenci s 1. marcem 1934. enostavno črtani iz stanja aktivnih državnih železniških uslužbencev ter niso odlele dobili prav nobenih prejemkov več.

Prizadeti uslužbenci so do danes napravili že več ponovnih intervencij pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu in pri prometnem ministertvu, toda doslej še vedno brez vsakega uspeha. Istočasno pa ugotavljamo, da je bilo upokojenih v mesecih marcu, aprilu in maju 1934. več, po služ-

Še neporavnana naročnina

je za list silno težko in neprijetno breme, ki resno ograža njegov obstoj in nadaljnje redno izhajanje. Zato nemudoma nakažite dolžno naročnino za nazaj in po možnosti tudi za nekaj mesecev naprej. Tudi mi imamo svoje nujne, težke obveznosti. Ker je izhajanje lista odvisno zgolj od naročnine, naj jo vsak takoj in brez odlašanja poravnaj. — Pridobivajte »EDINOSTI« nove naročnike!

benih letih mlajših uslužbencev, ki so takoj prejeli odloke o upokojitvi in so postali zaradi takega postopka drugi starejši uslužbenci, ki čakajo že 4 mesece zaman na svojo pokojnino, upravičeno revoltirani.

Od slehernega uslužbenca se zahteva spoštovanje obstoječih zakonov in predpisov; prav tako pa imajo tudi uslužbenci pravico zahtevati, da se izvajajo zakoni tudi v onih določbah, ki vsebujejo in ščitijo pravice državnega osebja. Z neizvajanjem teh zakonitih odredb se dela silna škoda državnemu ugledu, kar se mora v bodoče na vsak način preprečevati. To pa se da doseči le tako, da se uslužbencem nemudoma izdajo njihovi upokojitveni odloki in se jim istočasno tudi nakaže pripadajoča jim pokojnina obenem z zaostankom

za čas od 1. marca do 1. julija letošnjega leta.

Prizadeto mnogoštevilno osebje se je v teh svojih težavah obrnilo že na vse mogoče pristojne činitelje, toda povsod zaman. Kakor izgleda, bodo morali ti nesrečneži potrkati kaj kmalu tudi pri banški upravi in prositi, da se jim izda uradno dovoljenje za beračenje, ker krasti ti stari pošteni nočejo in ne znajo, živi pa zaenkrat še ne morejo pod zemljo.

Na podlagi zgornjih podatkov je bila sestavljena posebna spomenica, ki je bila poslana tudi poslanskemu klubu Jugoslovanske narodne stranke v Beogradu. — Upamo, da se bo našim vrlim narodnim poslancem in zagovornikom vseh ljudskih pravic posrečilo doseči rešitev tudi za omenjene trpeče železniške uslužbence.

Iz našega pokreta

VOLITVE V TUHINJU

O volitvah v Tuhinjski dolini prinaša »Jutro« velike slavospelne in bobna o velikanskem uspehu vladne JNS, da bi tako zakrilo prava dejstva, ki kažejo ta uspeh v čisto drugačni luči. JNS je šlo močno za tem, da dobi v roke tuhinjsko občino, zato je bila prav brez potrebe izvršena nova pregrupacija, ki ne odgovarja ne gospodarskim potrebam ne teritorialnim prilikam kraja, pač pa samo volilnim težnjam JNS. Iz prejšnje občine, kjer je zmagala seveda opozicija, so izločili celo občino Podhrusko, ki je dala skoro vse glasove opoziciji, razen Srednje vasi, kjer je bila večina za JNS. Potem se je šlo na delo z obljubami in grožnjami, pa je kljub temu vse kazalo na zmago opozicije, tako da je bila JNS že močno v škripcih. Na volilni dan se je moral seveda predstavnik opozicije vsteti daleč stran od predsednika in ni mogel kontrolirati, kaj ta piše. V prvih jutranjih urah so razglasili, da ima lista JNS 100 glasov večine, ob pol 14. pa je že bila v večini opozicijska lista. Celo vrsto volilcev je volilni odbor neupravičeno zavrnil od glasovanja, predsednik pa ni dovolil vpisati nobene reklamacije v zapisnik. To je tudi odločilno vplivalo na rezultat volitev, ki je po točnem štetju predstavnika opozicijske liste pokazal zmago nacionalne liste s 5 glasovi razlike. Predsednik je razglasil uradni rezultat 299 glasov za listo JNS g. Burkeljce in 250 glasov za g. Poljansko. Po štetju predstavnika opozicije je zmagala lista JNS z 265 proti 260 glasovom. Volilci so bili zelo ogorčeni nad postopanjem volilnega odbora in le pomirjevalnemu vplivanju nekaterih predstavnikov opozicije gre hvala, da ni prišlo do kakih neljubih incidentov. Proti volitvam bo vložena pritožba na upravno sodišče. Taka je torej papirnata zmaga JNS v Tuhinju, ki je seveda baš nasprotna, kakor pa jo slika »Jutro«.

SHODIČ JNS V STRANJAH

Da zabriše ugodni vtis, ki ga je napravil v vsem kamniškem okraju shod g. Hodjere oziroma naše Narodne stranke v Stranjah, je sklicala JNS preteklo

nedeljo svoj shod na istem kraju. Razmerje udeležencev je točno pokazalo, koliko ljudi ima kdo za seboj. Čeprav sta na shodu govorila poslanca gg. Cerer in Mravlje in je shod vodil sam g. Rauter, je bila udeležba tako neznamenita, da bi si gospodje to blamažo lahko prihranili. Na shodu ni bilo niti 50 ljudi. Narod odločno odklanja te gospode. Ne mara zanje, pa ne mara.

IZ PREKMURJA

»Murska Krajina« se je razpisala na dolgo in široko. Shodi naše stranke so jo s svojim lepim uspehom spravili iz ravnotežja. Gospodje voditelji JRKD so bili prepričani, da ljudstva na shode ne bo. »Kako si bo upalo«, naša pest je močna; zakaj naj bi šla na te shode, ko pa mi od JRKD tako dobro skrbimo zanj, da se mu »izvrstno« godi, so si mislili. Pa je ljudstvo le prišlo; v Šalovcih je celo krepko nagnalo nekega fantička, ki je edini hotel motiti shod. Vsi naši shodi so bili močnejši in iskrenjši, kakor pa oni, ki jih sklicuje JRKD. Ljudstvo je zadovoljno z našimi shodi, mi tudi, JRKD pa tudi, tako vsaj piše njihov list, potem je pa itak vse v redu.

Toda zadovoljnost JRKD je le navidezna, v resnici so pa ti generali brez vojske zelo hudi na naše uspehe, kar dokazuje predvsem »Murska Krajina« s svojim pisanjem. Toda zelo se je razjezila na prireditelje, da je povedala malo več, kakor je dovoljeno in si je nakopala kar dve tožbi.

Pa grozi in namiguje! Med »Prelomom« in »Jutrom« je nastala polemika zaradi preganjanja državnih nameščencev. Za trditve »Preloma« naj navedemo značilen odstavek iz »Murske Krajine«, ko piše o našem shodu v Šalovcih: »Iskazali sta se še in osvajali nekako odobravanje dve polsvetli zvezdi in to gg. finančna preglednika iz Šalovec, katera sta sicer molčala, toda dokazovala, da odobravanja načela opozicijske stranke.« Kako se že pravi takemu pisanju in namigovanju? Dejstvo je, da so bili na vseh shodih tudi še orožniki, da bi ščitili red in mir; prvi kakor drugi so molčali, ker niso imeli povoda nastopiti. Ali so potem tudi orožniki s

svojim molkom odobraval načela opozicijske stranke? Šalovska finančna organa sta znana kot pristaša JRKD, ne ugajata pa nekaterim tamošnjim mogotcem, ker sta v službi objektivna in uporabljata zakone enako za vse. Ali je že tudi to danes opozicijsko?

S svojim člankom »Zahteve našega Prekmurja« smo pokazali, kje čevlji žuli naše ljudstvo. So to zahteve, ki jih stalno čujemo, a rešitve ni. Se nobena poslanska perijoda doslej ni bila za naše ljudstvo tako neuspešna, kakor prav sedanja pod JRKD. Prav nobena zadeva se ne reši. Se razume — naš poslanec nima za take stvari časa. Pa vendar — »Murska Krajina« piše, da za vse te zadeve budno skrbi naš poslanec in da se rešujejo. A vruga — malo dolgo traja to reševanje in zdi se, da je ljudstvo izgubilo že vse upanje. Povemo pa kar odkrito: ako bo sedaj kaj rešeno, bo to na pobudo in trud poslancev naše Jugoslo-

vanske narodne stranke, ki smo jim vse te stvari izročili in vemo, da so šli takoj na delo za nas. Oni ne iščejo v svojem poslanskem delu haska za sebe, ampak imajo skrb le za ljudstvo. Ko pa bo pri prihodnjih volitvah tudi pri nas izvoljen poslanec na programu Jugoslovanske narodne stranke, takrat se bo videlo, kaj je resnično delo za blagor ljudstva in kaj za poslanca samega.

Pripravljeni smo še na nadaljne ščegetanje »Murske Krajine«. Tudi mi imamo dovolj snovi za obveščanje javnosti, kako se godi pri nas. Saj se itak tudi izven mej našega okraja zanimajo za naše razmere, kar je dokazal zlasti zadnji občni zbor »Kmetijske družbe« v Ljubljani. Eno pa že sedaj vprašamo: »Kako je to, da oni redki kupci živine, ki kljub vsem mogočnim oviram prihajajo k nam nakupovat, živino dražje plačujejo, kakor naš domači izvoznik živine?«

Iz stranke

V vsaki občini je treba organizirati krajevni odbor Jugoslovanske narodne stranke. Organizirati morejo to odbore samo oni, ki so za to pooblaščen od akcijskega odbora Jugoslovanske narodne stranke za dravsko banovino v Ljubljani in ki so dobili od akcijskega odbora posebna pismena pooblastila, da smejo vršiti organiziranje v onem okraju, v katerem leži dotična občina, v kateri se želi ustanoviti krajevna organizacija naše stranke.

Najprej se vpišujejo v posebno nabiralno pole člani. Na tej nabiralni poli ali pa tudi na pristopnicah za posameznike naj se napiše naslednje besedilo: »Podpisani se prilaščam(o) za člana(e) Jugoslovanske narodne stranke in izjavljam(o), da bom(o) v svojem političnem delu vedno vztrajal(i) na njenem programu in statutu«. Nato sledi točen kraj, občina, okraj, pošta in datum, spodaj pa podpis(i) s točnim imenom in priimkom vsakega prilaščence, njegov poklic, točen naslov in poleg še lastnoročen podpis.

Ko se je vpisala vsaj desetina vseh volilcev, najmanj pa jih mora biti 10 volilcev, vpisanih v volilne spiske dotične občine, skliče pooblaščenec akcijskega odbora konferenco ali sestanek vpisanih članov, na katerem si člani izvolijo izmed sebe svoj krajevni odbor, ki je

sestavljeno iz upravnega in nadzornega odbora.

Tako konferenco ali sestanek oziroma ustanovni občni zbor krajevne organizacije se mora prijaviti okrajnemu glavarstvu z naslednjo vlogo:

»Sreskemu načelstvu v
Čast mi je obvestiti sresko načelstvo, da bom imel dne ob uri v (točen kraj) konferenco članov Jugoslovanske narodne stranke v gostilni z naslednjim dnevnim redom:

1. Razlaganje programa Jugoslovanske narodne stranke in
2. Volitev krajevnega odbora.
(datum) 1934.

Sklicatelj:
..... (podpis in točen naslov)

Tako sestavljeno in točno izpolnjeno prijavo je treba kolekovati s kolekom za 5 Din in jo poslati okrajnemu glavarstvu. Po § 32. zakona o društvih, zborovanjih in dogovorih nam kot priznani stranki ni treba prositi za dovoljenje oblasti za konferenco in sestanke v zaprtih prostorih, temveč nam je treba te konference le prijaviti oblastem. Te prijave pa se morajo vložiti vsaj 24 ur pred pričetkom konference ali shoda, oblast pa je dolžna izdati pismeno potrdilo o vloženi prijavi.

Sklicatelj otvori konferenco ali shod ob določeni uri brez ozira na to, ali je okrajno glavarstvo poslalo tja kaknega svojega uradnika ali ne.

Ko se izvolijo predsednik in tajnik konference ter dva overovatelja zapisnika in ko se razloži program stranke, se prično volitve uprave, in sicer:

a) Upravnega odbora, ki ga sestavljajo: 1. predsednik, 2. eden ali več podpredsednikov, 3. tajnik, 4. blagajnik in 5. pet do 15 odbornikov napram krajevnim razmeram. Odbornikom se lahko izvolijo tudi namestniki.

b) Nadzornega odbora, ki ga sestavljajo: 1. predsednik in 2. dva člana. Poleg tega se izvolijo še trije namestniki.

Končno se izvolijo še delegati za okrajni občni zbor in sicer prihaja

na vsakih 100 vpisanih članov po en delegat. Vsakemu delegatu se izvoli tudi namestnik.

O izvolitvi krajevnega odbora je treba nemudoma obvestiti tudi akcijski odbor Jugoslovanske narodne stranke za dravsko banovino v Ljubljani, Dalmatinova ulica 11, poštni predal št. 115, kateremu naj se obenem tudi pošlje prepis zapisnika z ustanovnega občnega zbora oziroma s shoda, na katerem je bil odbor izvoljen.

Če naši člani žele prirediti zbor na prostem, mora sklicatelj prositi za dovoljenje okrajno glavarstvo (sresko načelstvo) in kolekovati svojo vlogo s 25 Din (5 Din za vlogo in 20 Din za rešitev). To vlogo je vložiti vsaj tri dni pred shodom.

Odborovih sej krajevnih organizacij ni treba prijavljati oblastem.

Dogodki po svetu

Stalni svet male antante se je zopet sestel k rednemu zasedanju v Bukarešti. Zunanji ministri Jevtić, dr. Beneš in Titulescu so na svojih štirih sejah sklenili med drugim, da bo mala antanta zastavila vse sile za to, da se razorožitvena konferenca konča čim ugodnejše, da bo podpirala organizacijske navednosti, da bo intenzivno sodelovala pri gospodarski obnovi Evrope, da bo energično nastopala proti povratku Habsburžanov na avstrijski prestol, da bo navezala čimbolj prijateljske stike s sosednjimi državami, zlasti s Poljsko itd. Prihodnji sestanek Male antante bo jeseni v Ženevi ob priliki zasedanja Društva narodov.

Poljskega notranjega ministra Pierackega je preteklo soboto ubil atentator z dvema streloma iz samokresa sredi Varšave. Atentatorja še niso mogli izslediti, zaprli pa so ogromno ljudi iz vrst opozicije. Pokojnega ministra so pokopali z vsemi častmi v njegovem domačem kraju Novem Soncu.

Glede Podunavja bosta odslej zavzemali Italija in Nemčija precej skupno stališče, vendar pa se je Hitler vsaj navidezno odpovedal vsakemu nadaljnjemu podpiranju narodno-socialističnega terorističnega pokreta v Avstriji s strani nemške države. Pač pa bo Nemčija s sodelovanjem Mussolinija skušala vplivati na normaliziranje razmer v Avstriji.

Mussolini in Hitler sta na svojem sestanku v Stra in v Benetkah razpravljala o vseh glavnih problemih mednarodne politike, vendar pa nista sklenila o nobeni zadevi kaknega praktičnega sporazuma. Ti sestanki so bili, tako vsaj pravi uradni komunique, namenjeni predvsem obnovitvi osebnih prijateljskih stikov med obema državnikoma.

Nemčija se bo vrnila v Ženevo takoj, čim ji bodo dejansko priznali popolno enakopravnost z ostalimi velesilami. Najbrže še precej časa ni upati na sodelovanje Nemčije za zeleno mizo v Društvu narodov

Razgled po domovini

— Železničarji ob režijske vožnje. V svrhu skrajnega varčevanja v gospodarstvu državnih železnic, ki se pri nas prav tako kakor drugod nahajajo v težkem finančnem položaju, je prometni minister izdal pravilnik o uporabi salonskih vagonov. Po tem pravilniku se že

od 1. julija ukine vsaka brezplačna uporaba salonskih vagonov. V isto svrhu in da se omeje popusti, ki so prav tako bremenili državne železnice, je prometni minister izpremenil pravilnik o popustih nameščencev državnih prometnih ustanov. Po tej izpremembi se po-

polnoma ukinejo tako imenovane režijske vozovnice, ki je zanje plačevalo osebe doslej samo 10% redne tarife. Razen tega ne bo prometno ministrstvo zaradi proračunske nemožnosti leto dni nikogar sprejelo v državno službo.

— Angleška vojna mornarica iz Sredozemskega morja bo tudi letos obiskala naša pristanišča. Na obisk bo priplulo okrog 70 velikih vojnih ladij, ki majo posadko okrog 30.000 častnikov in mornarjev.

— Pred mariborskim malim senatom se je vršila te dni razprava, ki je razkrila silno brezsrčnost delodajalke napram ubogemu pastirčku. Posestnica Terezija Zelenkova je silila svojega komaj 8 letnega pastirčka Joška Matjašiča, da je moral pozimi, čeprav ves slaboten in bolan, opravljati najtežja hlapčevska dela v snegu brez čevljev in skoraj nag. Ubogi deček je skoraj zmrznil in je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl. Sirova in skrajno brezsrčna gospodinja je bila obsojena na tri leta težke ječe.

— Samomor služkinje. V torek zvečer se je v Ljubljani v Dalmatinovi ulici v nekem stanovanju iz neznanega vzroka zastrupila s svetilnim plinom 32-letna služkinja Alojzija Foltarjeva, doma iz Loke pri Zidanem mostu. Ko so jo našli, je bila že mrtva in je bila vsaka pomoč zaman.

— Strela ubija. V Slovenskih goricah je udarila pretekli petek strela v neko hišo, v kateri je vedrilo več delavcev, ki grade neko cesto blizu Ivanjkovcev. Dva delavca, Andrej Javšovec in Anton Kolarič sta bila na mestu mrtva, dočim je ostalo drugih pet delavcev skoraj popolnoma nepoškodovanih. Prejšnji dan pa je ubila strela posestnika Lesjaka iz Male Libanje, ki je tudi v tamkajšnji okolici.

IZ UREDNIŠTVA

Vse cenj. dopisnike vljudno prosimo, naj nam oprostite, da morajo s svojimi dopisi in članki nekoliko počakati, toda zaradi pomanjkanja prostora ni mogoče vsem ustreči. Prihodnjič bomo skušali objaviti vse, seveda v skrajšani obliki. Med našimi naročniki na deželi agitirajte za točno nakazovanje naročnine, ker se veliki zaostanki le težko poravnajo.

Poravnajte naročnino!
Le od nje je odvisno izhajanje lista!

Radivoj Peterlin-Petruška: 17

K mätuški Rusiji

Drugi dan popoldne grem na turški konzulat po potni list. Dragoman gre poročat konzulu, pride nazaj in mi vljudno reče, naj vstopim.

Sprejme me sam turški generalni konzul — paša. Prijazno mi odzdravi, dobrodušno se mi smehlja, izroči mi za Carigrad podpisani potni list in doda:

»Tako, tako! Pred tremi dnevi sem vas videl še kot avstrijskega vojaka, danes ste pa že Črnogorec. Srečno pot vam želim, pa Allah naj vas vodi!«

Ponudi mi roko v slovo in na njegovem smehljanju sem se obrazu in v prijaznih očeh berem, da sem mu všeč in da mi želi v resnici vsega dobrega.

Proti večeru sem zunaj mesta na razglednem stolpu, odkoder se vidi vsa reška dolina in del Skadarskega jezera. Kupil sem par razglednic in zdaj jih pišem očetu in drugim domačim. Naenkrat pridrdra gosposka kočija in se ustavi na cesti. Iz kočije stopita črnogorski častnik in neka dama ter se vzpeneta na razgledni stolp. Pozdravim jih in se jima umaknem v ozadje stolpa. Tedaj stopi častnik k meni in me nagovori:

»Kaj ne, da ste oni Slovenec, ki ste prišli pred par dnevi na Cetinje? Kako vam je kaj všeč naš kraj?«

— Zelo, visokost! —

»Pa greste vseeno od nas?«

— Da, visokost! V Rusijo me vleče. —

»Imate prav... Tudi jaz sem bil tam... Pa srečno!«

seže mi v roko. Priklonim se obema in grem s stolpa, da sta lahko sama: novoporočenca princ Mirko in njegova žena.

»Nikola I., po milosti božji knez in gospodar Črne gore,« je imel tri sinove: Danila, ki je bil prestolonaslednik, Mirka in Petra. Peter je bil tedaj še otrok. Ljudje so imeli najraje Mirka, ker je bil z vsakim prijazen in priprost. Domača in dobra je bila tudi njegova soproga in se jim je takoj spočetka že prikupila.

V Cetinje se vrnem še pred nočjo. Kakor je bilo domenjeno, poiščem v hotelu vojvodo Steva. Pri njem so bili zbrani Šavlić, Martinović in še nekdo, katerega ime sem pa pozabil.

»Gospod Peterlin!« pravi vojvoda, »tukaj imate priporočilno pismo za mojega strica, ki je vojvoda v Baru; on bo ukrenil vse potrebno in vas priporočil naprej. V Baru morate počakati na italijanski parnik, ker se z avstrijskim ne morete peljati, ako nočete, da se vam kaj neprijetnega zgodi. Tu je tudi suknič, ki vam bo na poti prav prišel; to-le pa imate za pot.«

Stisne mi v roko nekaj bankovcev in srebrnega drobiža. Ginjen se zahvalim.

»Ni vredno!« Pa me zavrne Šavlić: »Zbrali smo med seboj; vsak je dal, kolikor je pač mogel. Zdaj pa zbogom! Srečno potujete, pa vojvodo pozdravite, ko pa pridete v Rusijo, nam pa kaj pišite!«

To noč se mi ne spi. Na hrbtu ležim in opazujem zvezde, kako se utrinjajo. Misli mi hite daleč tja v rodne kraje: bogve kdaj jih bom zopet videl. Proti jutru malo zadremlem, toda, predno je solnce vželo,

sem že v dolini Reke Crnojevičev. V trgu kupim kruha in hrušk in jo mahnem takoj dalje proti Podgorici, kamor prispem okrog četrte ure popoldne.

Podgorica je največje črnogorsko mesto in leži v ravnini ob izlivu Zete v Moračo. Deli se prav za prav v dva dela: v zapadni — krščanski in vzhodni — mohamedanski.

Zanima me vzhodni turški del s svojimi ozkimi ulicami, z visoko ograjenimi vrtovi, z zastrtimi okni in s svojo tišino. Za lesenimi paličicami prepreženimi balkoni zagledam včasih črne oči mohamedanke, ki me radovedno opazuje. Sem in tja srečam tudi temno oblečene ženske s krasnimi temnopoltimi obrazi, ki jih pa takoj zakrijejo, ko zagledajo moškega. Mimohiteči Turki me nezaupljivo ogledujejo in ker jim nočem biti napoti, grem nazaj k reki, kjer pero ženske ovčjo volno in jo suše na solncu.

Zdaj pa že solnce zahaja in zlati murve in hiše in reko s svojimi svetlorožnatimi zarki.

Jutro me najde že zopet na cesti. Grem do reškega pristanišča in sedem na majhen parnik, ki me popelje z mnogimi drugimi potniki, ki so napolnili vsak kotiček, v Virpazar.

Parnik trikrat zapiska in se sunkovito premakne. Dokler vozi po prekopu in vijugasti reki, je precej ponižen, kakor hitro pa zavije v Skadarsko jezero, pa postane naenkrat razposajen in vihrav. Pri vsakem puhu pare se močno strese, prednji del se vzpne nad vodo in zdi se ti, da se bo zdaj v zduj vzdignil nad površino jezera in zletel z nami vred pod oblake.

Dalje prihodnjič.